

NIV-NYTT

Medlemsblad for Norske Idrettsleder-Veteraner
14. årgang Nr. 2 april 2015

Gratulerer med 80-årsdagen!

STERK PERSONLIGHET: Hans B. Skaset fylte 80 år 10. april. Få norske ledere, hvis noen i nyere tid, har hatt en sterkere posisjon i norsk idrett. Trønderen med imponerende karrierer på flere plan har satt dype spor. «NIH-studentene» Per Wright og Andreas Morisbak har i dette nummeret gitt sitt syn på Skaset som lærer og person.

Norske Idrettsleder-Veteraner

Postadresse: 0840 Oslo

Bankkonto nr.: 6011.05.96009

Leder:

Per F. Wright

Grønnegt. 10, 0350 Oslo
Tlf.: 22 59 81 02, M: 926 95 756
E-mail: perfw@online.no

Nestleder:

Lars Kolsrud

Skrenten 1, 0198 Oslo
Tlf.: 22 29 75 23, kontor: 24 0757 10
E-mail: lars.kolsrud@olympiatoppen.no

Styremedlem, sekretær:

Andreas Morisbak

Wilh. Wilhelmsens v. 15 D, 1362 Hosle
Tlf.: 67 14 75 82, M: 905 28 903
E-mail: a.morisbak@fotball.no

Styremedlem, økonomi:

Håvard Lillegård

Helsetdammen 4, 1353 Bærums Verk
Tlf.: 67 56 23 55, M: 907 40 873
E-mail: famlill@online.no

Styremedlemmer:

Ellinor Allergoth

Nedre Askerhagan 8, 1383 Asker
Tlf.: 66 79 01 02, M: 934 11 819
E-Mail: hakona@online.no

Berit Berthelsen

Wedel Jarlsbergsvei 13A, 1358 Jar
Tlf.: 67 53 09 46, M: 908 48 951
E-mail: berit.berthelsen@gmail.com

Dikke Eger

Postboks 16, 1321 Stabekk
Tlf.: 67 53 15 42, M: 909 97 507

Petter Riiser

Kjøiaveien 43, 1386 Asker
Tlf. M: 913 03 208
E-mail: petter.riiser60@gmail.com

Redaktør NIV-NYTT

Åge Dalby

Elmholt allé 1, 0275 Oslo
Tlf. M: 959 07 015
E-mail: aa-dalb@online.no

Dørene stengt 6. april 2015

6. april 2015 ble dørene stengt i Norges Olympiske Museum (NOM). Museet som ble åpnet av Kong Harald 27. november 1997, skal flyttes til Maihaugen. Men ingen vet, når museet kan åpnes. Finansieringen har ALDRI vært på plass.

Stiftelsen Lillehammer Museum (SLM) har – med velsignelse fra Norges Idrettsforbunds øverste ledelse – bestemt at NOM skal flyttes ut av Håkons Hall. En merkelig avgjørelse med tanke på at norsk idrettshistorie skal ligge nedpakket, mens IOC-toppene og 11 000 ungdommer kommer nettopp til Lillehammer for ungdoms-OL i 2016. Prosessen rundt flytting av OL-museet har vært spesiell.

1. Vedtaket i september 2014 ble gjort uten økonomiske garantier. Den gang het det at nytt museum skulle stå klart høsten 2015. I god tid før Ungdoms-OL 2016.
2. Forsøk fra SLM-direktør Jostein Skurdal på å samle inn 15 mill. kroner endte med at bare Oppland fylkeskommune ville betale 1,0 mill. kroner. Hverken Lillehammer kommune, Norges Idrettsforbund eller Kulturdepartementet åpnet lommeboken. SLM ville bidra med 3,0 mill. kroner, DERSOM de andre betalte samme sum.
3. Da ble det besluttet at museet skulle pakkes ned og åpnes igjen på Maihaugen i 2017. Ny tiggerunde endte ikke i bevilgninger. Dette til tross for at Oppland fylkeskommune, Lillehammer kommune og NIF var med på vedtaket om flytting.
4. Dermed var ny ørkenvandringen i gang. Leiekontrakten i Håkons Hall ble oppsagt, og det ble uttrykt fra SLM at NOM skulle gjenoppstå NÅR pengene var på plass. Det var ikke lenger snakk om 2017.
5. Summen for nytt museum var nå steget fra uttalte 15 mill. kroner til 25. mill. kroner. 15 mill. kroner var opprinnelig et kostnadsoverslag fra NOM i 2013-14 om oppgradering av museet i Håkons Hall - med åpning til Ungdoms-OL. Denne planen ble forkastet.
6. 3 500 gjenstander skal nå lagres i magasiner på Maihaugen. Deler av samlingen skal plasseres i telt med oppvarming i skogsområdet innenfor Maihaugens gjerder.

I mellomtiden – og inntil videre - henger Norsk Idretts Æresgalleri (NIVs eiendom) i Håkons Hall. Der henger også Gullklubbens 101 portretter av norske OL-vinnere. Ingen av disse samlingene (nesten 400 bilder) er ønsket i nytt museum på Maihaugen. Historieløst, vil mange si.

Ivaretar SLM idrettshistorien på riktig måte? Idrettspresident Børre Rognlien har kanskje svaret, når han er gjest og foredragsholder på NIV-møtet 28. april.

NIV-NYTT Utkommer i januar, april, juni og oktober.

Redaksjon: Åge Dalby (redaktør) Andreas Morisbak, Petter Riiser og Dikke Eger.

Foto: Arthur S. Knudsen

MEDLEMSMØTE 20. JANUAR 2015

47 medlemmer var møtt fram til årets første møte.

Leder Per Wright ønsket velkommen og kalte fram Geir Ove Berg som ble medlem i 2008 for sin bakgrunn som skihopper, landslagstrener i hopp, medlem i hoppkomiteen, teknisk delegert hopp NSF/FIS en rekke år samt generalsekretær i Norges Golf forbund 2001 – 2011. Han er nå gått over i pensjonistenes rekker og deltok på sitt første møte i foreningen. Dermed ble han overrakt slips og pin.

Per nevnte også minneordene som ble holdt over Hroar Elvenes på NIVs juletreff. Hroars frue, Laila, hadde bedt han hilse medlemmene og takke så mye for all oppmerksomhet og deltakelse i anledning Hroars bortgang.

NYTT MEDLEM:

Geir Ove Berg deltok i sitt første NIV-møte og ble behørig presentert av Per Wright.

Ordet ble så gitt til dagens foredragsholder som er forfatter, idrettshistoriker, foreleser, journalist, kjent fjes fra TV og telemarking fra Bø. Han har gitt ut flere bøker og artikler innen tema skisport og OL.

Halvor Kleppen

DYKTIG FYR:

Halvor Kleppen – en ypperlig foredragsholder som sørger for både humør og godt innhold. Boken og Norge, skisporten og de olympiske leker er førsteklasses bidrag til norsk idrettslitteratur.

De kalde lekene (Norge, skisporten og de olympiske vinterlekene)

Foredraget holdt han omkring sin egen bok som omhandler Norges forhold til internasjonal «innblanding» i skisporten og til de olympiske leker.

Vi fikk høre en entusiastisk, ordrik og humorfylt foredragsholder som ikke lot seg bringe ut av fatning da teknikken sviktet en liten stund. Han ga forsamlingen en innføring i saker, personer, hendelser som vel var ukjente for de fleste av oss, men ikke desto mindre både interessante, litt underlige – og morsomme.

Stikkordshenvisning

Foredraget ble knyttet til en del historiske bilder og plakater som ble vist på power point. Jeg finner det vanskelig å yte den ordrike foredragsholderen full rettferdighet i et beskrivende referat av innholdet i foredraget, så her blir det noen stikkords henvisninger til hva han var innom i form av bilder og hendelser.

Mulighetene til å gå nærmere inn i historiene ble gitt gjennom at man kunne kjøpe boken direkte etter foredraget for en pris på kr. 300,-. Og det var det mange av medlemmene som benyttet seg av – noe som ga en bekreftelse på at Kleppen «traff» forsamlingen meget godt.

Bilde 1: Møte i styret i IOC i 1884 med bl.a. Pierre de Coubertin (grunnlegger av den Internasjonale Olympiske Komité og de moderne olympiske leker, President i IOC fra 1896 til 1925) og en viktig person fra Sverige, Victor Balck (president i ISU, det internasjonale skøyteforbundet i 30 år) som satte seg imot de olympiske leker. På dette møtet ble det vedtatt at skøyter skulle arrangeres i OL i 1896.

Bilde 2: Plakat fra Nordiska spelen 1901 – 1926 og som ble arrangert i Stockholm første gang i 1901.

Bilde 3: Plakat fra den Nordiske Vinteridrætsuge 1903, arrangert i Kristiania.

Bilde 4: Skriv angående Nordiska Spelen 1905.

40 km sparkstøtting

Bilde 5: Norge nektet deltakelse i Nordiska Spelen til 1913 i Stockholm. Ingen i Norge brydde seg. Øvingene var for merkelige (En øvelse var for eksempel 40 km sparkstøtting!) – og Nordiska Spelen gikk i «feil land».

Bilde 6 og 7: Norge inviterer hele skiverden til vinterstevne i Kristiania/Lillehammer i 1909 og ble dermed en konkurrent til Nordiska Spelen. En sentral person i dette var Harald Durban Hansen.

Bilde 8: Den internasjonale skikongressen i Kristiania i 1910.

Bilde 9: IOC kongressen i Budapest 1911 drøftet eventuelle vinterleker i Stockholm 1912. Grev d'Usseaux: Vinterøvinger i Sverige. Balck sier nei.

Bilde 10, 11 og 12: Tyskland vil ha vinterøvinger i 1916. Skøyter i Berlin i februar og skiøvingene til Feldberg i Schwarzwald. Nansen æresmedlem. Skiprogrammet i Feldberg.

Bilde 13 og 14: IOC kongressen i Paris 1914. Balck i mot OL. Tyskland nevner ikke vinterøvingene, men det gjør Norge. «Ved den derpaa følgende avstemning hadde norske repræsentanter den glæde at opnaa en smuk majoritet for vinteridrættens optagelse paa programmet for de olympiske leke.» Til tross for vedtaket ble ikke dette noe av.

Søkte to OL i 1924

Bilde 15: Desember 1918 – juni 1920: Norge vil søke om både sommer og vinter-OL i 1924.

- Bilde 16: Tidsrommet 1921 – 1924: 1921: Nytt konservativt styre i NSF. 1923: Nordisk nei til OL. IOC gjør lekene i Chamonix «ikke – olympiske»! Norden blir med! Men lekene ble på en måte olympiske likevel for de olympiske ringene var synlige både her og der.
- Bilde 17: 1925 – 1928: I 1925 gjør IOC Chamonix offisielt olympisk. 1926: Sverige og Norge vil ikke delta i 1928. 1927: Tinget til NSF vedtar ja til St. Moritz. Styret blir kastet. 1928: Norge deltar i St. Moritz. Johan Grøttumsbraaten blir OL- konge.
- Bilde 18: Nicolai Ramm Østgaard og Olaf Helset tok over styringa i skiforbundet i 1927. Østgaard ble visepresident i FIS i 1928 og president i 1934 fram til 1951.
- Bilde 19: AIF stiftet i 1924. Spartakiade i Oslo i 1928. Arbeiderpartiet tar et fastere grep i 1929. Sammenslåing med NIF i 1946.
- Bilde 20 og 21: FIS versus IOC. Striden om amatørskap i alpin skisport. Sentrale aktører i FIS: Østgaard og Lunn (fra England). Sentrale aktører i IOC: Baillet-Latour, Brundage og Edstrøm. Alpin skisport betraktet som hotellsport. Hannes Schneider utviklet og organiserte skiskoler.

Krangel om amatører

- Bilde 22: Amatørreglene. Var skilærerne profesjonelle utøvere? FIS mente nei IOC ja. FIS mente at hver idrett skulle styre over egne regler også i Olympiske leker. IOC mente at hele den olympiske ideen var at amatørreglene var de samme for alle idretter, samordnet av IOC.
- Bilde 23: Skilærere fra Østerrike og Sveits ble utelatt fra OL i Garmisch-Partenkirchen 1936. FIS arrangerte VM for alle en uke senere i Innsbruck (som var å betrakte som en ren demonstrasjon).
- Bilde 24: FIS-vedtaket i Garmisch i 1936: «FIS deltar i de Olympiske Vinterlekene 1940 under forutsetning av at reglene i FIS sitt reglement for internasjonale konkurranser blir benyttet.» IOC krevde ny FIS-kongress for å endre vedtaket, men FIS nektet.
- Bilde 25 og 26: FIS-kongressen i Lahti 1938. Edstrøm gjorde framlegg om å stoppe all vinter-OL i 1937. Forslaget fikk bare hans egen stemme. Svertekampanje i IOC mot Østgaard og Lunn. Nei til å delta i OL 1940. 9 mot, 6 for. Østgaard stilte kabinettsspørsmål.
- Bilde 27: 1940: Sapporo, St. Moritz, Garmisch, - avlyst. Ski ut av programmet. FIS la ski-VM til Oslo og Telemark.

OL 1952 uten ski diskutert

- Bilde 28, 29 og 30: FIS og nazi-VM i 1941 og 1942 i henholdsvis Cortina d'Ampezzo og Garmisch Partenkirchen. Sverige deltok. I 1946 mente Norge at Sverige burde be om unnskyldning for det. Stornazisten Karl Ritter von Halt satt i styret da krigen kom, men han kom aldri til Norge.
- Bilde 31: VM i Aspen/Lake Placid 1950. Ski ut av OL i Oslo 1952 diskutert.
- Bilde 32: Mark Hodler president i FIS.
- Bilde 33: Schranz-skandalen i 1972. Sendt hjem og ut av OL.
- Bilde 34: 1972 - det store skillet i vinteridrettshistorien: IOC endrer amatørreglene. Lord Killanin ny president i IOC.
- Bilde 35: Holmenkollrennene 1979. Utstyrerevolusjonen og treningsrevolusjonen gjorde seg gjeldende framover – og fusk og doping kom på agendaen.

Halvor Kleppen fikk god og velfortjent applaus for sin inspirerende framstilling av den kronglete, for ikke å si «kranglete», utviklingshistorien i FIS- og OL-kontekst!

FØLGER MED:
Brit Mørk, Anne Ma Thorsen og Berit Berthelsen følger som alltid spent med når foredragsholderne har ordet.

GODE LYTTERE:
Per Corneliusen, Bjørn Bogerud og Hans B. Skaset fulgte godt med på Kleppens historiske betraktninger.

JUBILANTER

Fram til neste nummer av NIV-NYTT kommer ut har følgende medlemmer jubilent:

18. april	Paul Nestaas	85 år	27. mai	Lars Krogh	80 år
27. april	Jan Bache-Wiig	80 år	12. juni	Arne Myhrvold	70 år
06. mai	Knut Arthur Mosness Norstad	70 år	13. juni	Tor Lian	70 år
11. mai	Per Jorsett	95 år	14. juni	Arne Giving	65 år
19. mai	Andreas Morisbak	75 år	27. juni	Rolf Gunnar Haagenen	65 år
25. mai	Carl E. Wang	85 år			

MEDLEMSMØTE 24. FEBRUAR 2015

Leder Per Wright kunne ønske 34 medlemmer velkommen til møtet – noe han var godt fornøyd med i konkurranse med 10 km for kvinner i VM.

Han ga ordet til Håvard Lillegård som sammen med Bjørn Berntsen hadde besøkt Johan Chr. Schønheyder i Valdres i anledning hans 100 års dag 12. februar. Håvard betegnet Schønheyder som en bauta i norsk idrett og underbygget det med å nevne opp en rekke verv han hadde hatt innen idretten. Schønheyder gikk dessverre bort 14.3.15 (se eget minneord), men under besøket satte han stor pris på besøket og hilste tilbake til NIVs medlemmer.

Leder Per introduserte så møtets foredragsholder:

Pål Gordon Nilsen

Pål Gordon Nilsen er kommunikasjonsjef for Ungdoms OL 2016.

Han er fra Kongsberg og er utdannet journalist. Han har vært profilert programleder i NRK Sport i TV og radio i 20 år og bl.a. ledet NRKs OL-sendinger i 2004, 2008 og 2012 før han gikk over i kommunikasjonsjobben.

Han er svært opptatt av å lage et minnerikt OL for en ny generasjon:

INFORMATIVT: Kommunikasjonsjef Pål Gordon Nilsen holdt et informativt foredrag om Ungdoms-OL 2016. NIV-leder Per Wright satte selvsagt også pris på foredraget.

UNGDOMS OL PÅ LILLEHAMMER 2016

Nilsen innledet med å uttrykke ydmykhet overfor en forsamling med en slik idrettslig bakgrunn, husket møter med flere tilstedeværende i sitt NRK-arbeid og var meget glad for å kunne informere om Ungdoms OL til denne erfarne idrettsforsamlingen.

Om ett år tenkes OL-ildene på Lillehammer under Ungdoms OL som arrangeres i tidsrommet 12. – 21. februar 2016. Et svært omfattende arrangement med 1100 vintersportsutøvere i alderen 15 – 18 år fra 70 land som konkurrerer i 15 ulike idrettsgrener.

«Go beyond. Create tomorrow».

Foredraget ble knyttet til power-point-bilder som illustrerte viktige elementer i arrangementet:

- En klokke på Lilletorget i Lillehammer som viste ned tellingen fram til OL-start
- Bilder av bidragsyterne til arrangementet - Staten ved statsminister Erna Solberg, 51 %, kommunen ved ordfører Espen Johnsen og NIF ved generalsekretær Inge Andersen med 24 % hver - og Kronprins Håkon som arrangementets «beskytter».
- Youth Olympic Games: IOCs storsatsing ved å bringe OL tilbake til røttene, aktualisere OL for en ny generasjon, med sport, kultur og læring på OL-programmet -og Norges eneste OL på mange år. Kultur- og opplæringsdelen av programmet skiller seg ut fra et vanlig OL, og dette skal alle utøvere delta i alle dager og hele tiden.
- Slagord: «Go beyond. Create tomorrow».

Hva er Lillehammer 2016?

- Det er flere arrangørsteder: Lillehammer, Hamar, Gjøvik, Øyer og Oslo. Gjenbruk av anleggene er viktig faktor. En årsak til at en ville benytte eksisterende half pipe i Oslo.
- Konkurranser i 15 forskjellige idretter.
- Det skal deles ut 70 gullmedaljer – flere i nye konkurranser.
- 12.000 akkrediterte gjester.
- De 1100 beste utøverne i verden mellom 15 – 18 år.
- Alle utøverne bor i landsbyen i 10 dager.
- Ikke bare prestasjoner – men også utdanning, kultur og læring som gir en slags dannelses reise gjennom disse 10 dagene.
- Et steg på veien – ikke et endelig mål.
- En bevisstgjøring og ivaretagelse av den olympiske arv.

Nytt: Langrenns-cross

Sport: Olympiske idretter med noe nytt:

- Øvelsene foregår innenfor hoved-idrettene skiskyting, bob/skeleton, curling, ishockey, aking, skøyter og ski, men i andre former enn de tradisjonelle som nedenstående punkter viser.
- Langrenns-cross (ny).
- Nordic Team Relay (hopp, kombinert og langrenn).
- Ferdighetskonkurranser i ishockey.
- Curling med lag fra ulike nasjoner.
- Lagkonkurranse i aking.
- Super Sprint i skiskyting.
- Fellesstart skøyter.
- Kortbaneløp med lag fra ulike nasjoner.
- Mono-bob (kjører alene i en bob).

Kultur og læring – lære og dele:

- Hovedpunkter i dette er kommunikasjon og digitale media, helse og livsstil, sosialt ansvar, personlig utvikling og olympismen.

En OL-dag i 2016 består altså av Sport – Læring – Kultur. Kjente arenaer fra OL 1994 blir benyttet i Lillehammer, Hamar, Gjøvik, Hunderfossen, Hafjell - nokså nær hverandre og Oslo litt lengre unna.

360 studentboliger

OL- landsbyen på Lillehammer bygges like ved Håkons Hall til en kostnad på 300 millioner kroner som blir et etterbruk for 360 studentboliger på 18 kvadrat meter. 4 personer på rommet under OL. En liten deltakerlandsby også i Hamar (Scandic Hotell).

Litt nytt: Ny ungdomshall i ishockey og curling i Lillehammer.

Ungdoms-OL er av, for og med unge. Lokale helter fra Lillehammer er gren-ledere for hver sine grener. 4 unge jenter har utformet design kjennetegnet for Ungdoms-OL, og en annen jente har vunnet maskot-konkurransen som har fått navnet «sjog». 8 unge skal fungere som speakere under lekene.

Ungdoms-OL som motivasjon:

- Magne og Sindre, Morten og Aleksander er eksempler på unge gutter som drømmer om å få delta i Ungdoms OL og som trener hardt for å kunne kvalifisere seg for å delta. 2 – 0 - 3 medaljer i sommer OL i Kina.

YOG som læring:

- 193 fra Singapore i 2010 deltok i London i 2012 – 25 medaljer – Norske: Lavrans Solli.
- 60 fra Innsbruck i 2012 deltok i Sotsji i 2013 – 3 medaljer – Norske: Tiril Sjaastad Christiansen.

Pølser og brød

Proklamasjon fra Pål Gordon Nilsen:

- «Hell ut sjampanjen, nå blir de pølser og brød!»
- OL i Sotsji har vært tidenes største, flotteste og dyreste. Neste OL finner sted i Lillehammer i 2016. Da skal det ikke være noen ekstravaganse for noen. Vi skal bringe leken tilbake til lekene.

Et omfattende arrangement:

- 2600 rom, 6200 senger, 26000 gjestedøgn på 10 dager, 12 000 måltider om dagen til akkrediterte.
- YOG-Transport: 177 000 passasjerturer, 10 dager, 4 kommuner, 2 fylker.

Vår olympiske arv:

- 1. Fysiske anlegg og utstyr.
- 2. Utgjøre en forskjell i livet til deltakerne.
- 3. Støtte opp om 10-årsplanen til norsk idrett: Nye trenere, ledere, frivillige og utøvere.
- 4. Gi regionen fornyet entusiasme og kompetanse.
- 5. Bidra til etableringen av Lillehammer Olympic Legacy Centre.

Den nye generasjonen frivillige og unge ledere:

- 2.500 frivillige unge skal bidra. Eldre med idrettserfaring velkomne til å bidra som mentorer.
- Idrettskjendiser vil bidra som inspiratorer og støttespillere: Bl. a. Ingvild Flugstad Østberg, Maiken Caspersen Falla, Mikko Kokklien, Kjetil Jansrud og Rune Velta.

Lekene skal være «Rå og Ydmyk, Leken og Målretta»

- Go beyond. Create tomorrow.

Avslutningsvis oppfordret Pål Gordon Nilsen forsamlingen til å oppleve lekene på nært hold. Eventuelt å bidra i en eller annen støttedfunksjon. Det var interessant og viktig å få denne informasjonen om dette arrangementet som de fleste av oss visste lite om – og vi takker Nilsen så mye for det! I etterkant av foredraget hadde følgende medlemmer spørsmål/kommentarer: Åge Dalby, Per Otto Furuseth, Per Wright, Geir Ove Berg, Anstein Gjengedal, Atle Sundelin, Aud Hvammen Lunde.

Andreas Morisbak, referent

Slik var Hans B. som lærer

I forbindelse med Hans B. Skasets 80-årsdag 10. april har NIV-NYTT gitt et spesielt oppdrag til to kjente NIV- veteraner. Både Per Wright og Andreas Morisbak hadde Hans B. som lærer på Norges Idrettshøgskole. Slik oppfattet elevene sin lærer – som ikke var SÅ MYE eldre:

BEUNDRET: Hans B. Skaset (80) – har en imponerende karriere bak seg.

PER WRIGHT:

Hans B.'s meritter som friidrettsutøver og som idrettsleder er godt kjent. Derfor vil jeg berøre en annen side, nemlig Hans B som lærebokforfatter, fagansvarlig og praktisk lærer for idrettshøgskolestudenter i faget treningslære tidlig på 1970-tallet.

Hans B var ansvarlig for fagområdet, og Halldor Skard, Asbjørn Gjerset og undertegnede inngikk i undervisnings-teamet fra 1970. Den viktigste pensumboka het «Treningslære» og var forfattet av Hans B. Den hadde rød og hvit forside, var på 69 sider og ble utgitt av Norges Idrettsforbund i 1969. Kursopplegget for studentene fulgte innholdet i boka fra A til Å.

Arbeidskravsanalyse

Innholdet i boka tok utgangspunkt i arbeidskravsanalyse og gikk deretter inn på de enkelte faktorene: oppvarming, utholdenhet, muskelstyrke, hurtighet, spenst, bevegelighet og teknikk.

F. eks. omfattet utholdenhet beskrivelse av treningsformene kortintervall (15/15), langintervall (3-8 min), fartslek, kort langkjøring (30 min), langkjøring (1-2 timer) og anaerob trening.

Boka er systematisk, grundig og belyser temaene både ut fra forskning og praktisk erfaring. Etter min mening vil innholdet i boka stå solid også i dag, når det gjelder systematikk, prinsipper og metoder. Men dagens «innpakning» med styrkeapparater etc. har kommet til uten at det bedrer effekten av trening.

Under gjennomføringen av treningslærekurset fikk høgskolestudentene en solid teoretisk innføring i de enkelte temaer før de fikk prøve ut prinsippene og metodene i praksis. Studentene ga kurset topp evaluering.

Inspirerende lærer

Hans B skolerte oss lærere grundig på forhånd på det teoretiske og fulgte oss opp gjennom den praktiske gjennomføringen. Det var svært inspirerende for oss.

For Halldor og Asbjørn som vel i dag er blant de fremste lærebokforfattere i treningslære, ble kurset til Hans B en inspirasjon og en solid grunnplattform i faget og tilsvarende ble det for meg som landslagstrener i bandy og tennis.

Når treningslære ikke ble et satsningsområde for Hans B., mener jeg at idretts-Norge tapte en frontfigur som ville preget fagområdet med hans faglig velfunderte og systematiske treningsarbeid som leder til målrettet praktiske gjennomføring.

ANDREAS MORISBAK:

«Fred er ei det beste» var tittelen på boka Dag Vidar Hanstad og Matti Goksøyr skrev i anledning Hans B. Skasets 70 års jubileum. En ganske passende tittel på denne markante personen født i Åfjord i Sør-Trøndelag. Som viste sin beslutnings- og viljestyrke allerede i ung alder. Som dro hjemmefra som 15 åring for å gå på Forsvarets realskole i Trondheim. Som deltok i sitt første friidretts NM som 17 åring og som etter hvert satte norske rekorder i både fem- og tikamp.

Trener som 23-åring

Som ble engasjert som trener av forbundet i sin mest aktive utøverperiode allerede som 23-åring. Gjennomgikk Statens Gymnastikkskole fra 1956 til 1958 og som beste student fortsatte som lærerassistert. Som tok lærereksamen ved Sagene lærerskole, pedagogikk i Trondheim og engelsk og sosiologi i Oslo.

Som kastet seg aktivt inn i debatten om kroppsøvingfagets stilling på den tiden – der han mente at ungene hadde godt av å konkurrere. Som engasjerte seg meget sterkt også i Idrettshøgskolesaken der nyoppnevnt direktør Volla ville ha han med i planleggingen av den nye Idrettshøgskolen. Som med inspirasjon fra Idrettshøgskolen i Köln utarbeidet opptaksreglene som søkerne til NIH skulle slite med i årene som fulgte. Hadde kravene vært de samme i dag, ville det vært temmelig tynt i rekkene!

Som etter sterke oppfordringer fra både Volla og statsminister Per Borten, men til skepsis fra Skasets side til retningen for skolen så ut til å ta, ble han etter en del frem og tilbake overtalt til å gå inn i stillingen som leder for praktiske fag ved NIH da høgskolen ble åpnet i 1968.

Stipendiat fra 1969

Det var i denne sammenheng jeg først ble kjent med Hans B. Jeg var stipendiat og lærer ved NIH i tidsrommet 1969 – 75 der jeg var tilknyttet idrettslig avdeling med Skaset som sjef.

Han var en leder som gikk løs på jobben med stram hånd. Mange av oss han fikk med seg, var i aller høyeste grad praktikere. Ikke alle passet inn i Skasets planer om å få en teoretisk overbygning til de praktiske fagene. Det førte til relativt sterke konflikter, der Skaset følte at ikke alle forsto hva det handlet om. – og til han selv sa opp jobben ved årsskiftet 1970-71.

Han kom imidlertid tilbake til Norges Idrettshøgskole, fikk et professorat han ikke mente seg kvalifisert til, men ble i hovedsak på NIH inntil Åse Kleveland hentet han til Kulturdepartementet for å skrive stortingsmeldingen om idrett i 1991. Noen måneder senere fikk han jobben som ekspedisjonssjef.

Viktig uttalelse

For 10 år siden uttalte han bl.a. følgende om NIH: «NIH skal bære fram idretten som kulturelt fenomen, som samfunnssak og som utfordrende motorisk ferdighetsfelt. Støttefag fra humaniora er viktige, men skal primært være redskaper for en idrettsforskning som orienterer systematisk ut ifra sentrale idrettslige fenomener og problemstillinger».

Dette er jeg 100 % enig i, men virkeligheten er vel blitt litt annerledes.

Gjennom mitt nære kjennskap til Hans fra NIH og styrearbeid i NIV samt som utenfra betraktende til hans bravader innen Idrettsforbundet, engasjementet i antidoping, virksomheten som ekspedisjonssjef, hans omfattende internasjonale engasjement og hans mange muntlige og skriftlige meningsytringer – har det vært fint å bli kjent med han og interessant å følge med i hans varierte virksomhet.

Minneord

Johan Chr. Schönheyder (1915 – 2015)

**JOHAN CHRISTIAN
SCHÖNHEYDER**
medlem av NIV 1997 – 2015

Johan Christian Schönheyder ble født 12. februar 1915 i Oslo og døde i sitt hjem i Valdres 14. mars 2015. En måned tidligere var han i god form og livlig humør, da han feiret 100-årsdagen med gjester fra blant annet NIF og NIV.

Schönheyder var en sann tilhenger av norsk natur og idrettsliv. Som aktiv var han løper i Holmenkollstafetten i 1935, og han imponerte under flere norske mesterskap i orientering før krigen. På den tiden var orienteringsløp en aktivitet under Norges Fri-Idrettsforbund fra 1934.

Under krigen var Schönheyder aktiv i motstandsbevegelsen som Milorg-sjef for Østre

Bærum, og han ble tildelt Deltagermedaljen med rosett.

Johan Chr. Schönheyder var aktiv pådriver da Norges Orienteringsforbund ble stiftet 1. oktober 1945. Han ble også formann i 1948-53. Han ble senere viseformann i Norges Idrettsforbund (1959 – 65), formann 1965 -67, styremedlem i Norges Olympiske Komité (NOK) 1965 – 68, nestformann 1968 – 1980. Han hadde toppverv i norsk idrett i mer enn 30 år.

For mange idrettsentusiaster er Johan Chr. Schönheyder – iført rød blazer - Norges klassiske «Chef de Mission». Han ledet da også norske OL-tropper fra 1960 til 1976. Ni ganger var han øverste leder – en ansvarsfull oppgave han satte pris på – og som han ble høyt verdsatt for.

Hans engasjement i DNT og ulike styreverv i NIH, Norsk Tipping og Beitostølen helsesportsenter bør også nevnes.

Allerede i 1967 fikk Schönheyder Plaketten, norsk idretts høyeste utmerkelse.

Han er også tildelt Norges Orienteringsforbunds høyeste utmerkelse.

I det yrkesaktive liv var Schönheyder i alle år ansatt i forsikringsbransjen gjennom Aktieselskapet Norske Alliance (stiftet i 1911) som ble fusjonert med Norden-gruppen i 1977.

Schönheyder flyttet som pensjonist til Valdres, hvor han bodde i mange år. Han deltok helt til de siste årene i NIVs møter og årsmøter. Og den engasjerte pensjonisten tok gjerne bussen til og fra Oslo for å møte gamle NIV-venner. Han sendte stadig hilsener til NIV s medlemsmøter – senest etter 100-årsdagen.

Schönheyder ble bisatt fra Vestre Gravlunds gamle kapell i Oslo 26. mars.

Åge Dalby

Roar Antonsen (1916 – 2015)

ROAR ANTONSEN medlem av NIV 1988 – 2015.

Roar Antonsen ble født i Oslo 24. mars 1916 og døde 7. mars 2015 etter lengre sykdomsperiode. Med hans bortgang har norsk skiidrett mistet en markant og respektert leder. Antonsen var president i Norges Skiforbund fra 1960 til 1964. Det vil si at lederen het formann den gangen. Først i Antonsens siste år kom tittelen president.

Men idrettsengasjementet kom mye tidligere. Først og fremst gjennom AIF. Antonsen var medlem av Sørli I.F. på Kampen. Han ble formann i 1938 og arbeidet tett med Rolf Hofmo.

Som aktiv utøver fikk han 1. premie i AIF-mesterskapet i kombinert, og han vant også et mønstringsrenn i slalåm i 1939.

Under OL 1952 i Oslo var Antonsen sjef for billettsalget. Han var styremedlem i Oslo Skikrets og styremedlem i Norges Skiforbund før han ble valgt som leder.

Som skipresident var Antonsen hovedleder for skitroppene under VM 1962 i Zakopane og OL 1964 i Innsbruck. Han var viseformann i Organisasjonen for VM 1966 i Oslo og hadde sentrale verv i arrangementene i Holmenkollen fram til 1975 – de to siste årene som formann.

Antonsen var medlem av Skiforeningens Råd fra 1972 til 1984, og han var generalsekretær under OL for handikappede på Geilo i 1980. Han var medlem av den eksklusive skiklubben Ull fra 1987.

Den skiinteresserte administratoren huskes også som ildsjel i flere år for de populære hopprennene ved Ola Narr 17. mai, og han arrangerte også hopprenn i sentrale London i 1950 – en begivenhet som ble sendt direkte i britisk fjernsyn.

Roar Antonsen var motstandsmann under krigen og ble arrestert like før han skulle gifte seg og plassert på Grini i 1942. Tvilling-jentene hans ble født, mens Antonsen satt i fangenskap. Etter ni måneder på Grini fulgte to meget vanskelige års fangenskap i Stutthof i Polen. Antonsen kom hjem St. Hansdagen 1945 etter å ha gjennomført en såkalt «dødsmarsj» gjennom Polen og Tyskland etter løslatelsen i Stutthof.

En stillfaren og dyktig idrettsadministrator har forlatt oss.

Åge Dalby

MØTEDATOER 2015

NIVs styre har fastsatt følgende møtedatoer for resten av 2015:

- Medlemsmøter: 28. april – 15. september – 13. oktober.
- Sommermøte med ledsagere: 16. juni.
- Nordisk treff på Åland med ledsagere: 21. – 23. august.
- Årsmøtet er ikke bestemt, men kommer trolig i uke 46, 9.-13. november
- Juleavslutning, mest sannsynlig onsdag 9. desember.

Nordisk møte på Åland 21. – 23.august 2015

Årets Nordiske idrettslederkonferanse skal finne sted i Mariehamn på Åland. Det er Finlands Idrottsledarseniører som står som arrangør. Konferansehotellet er Hotell Arkipelag og det faglige programmet gjennomføres lørdag formiddag. I tillegg blir det orientering om Ålands historie, rundtur på den Ålandske landsbygden og besøk på seilfartøyet Pommern og Sjøfartsmuseet.

Det vil være sendt ut en egen innbydelse når dette nummer av NIV-nytt foreligger. I den innbydelsen står det nærmere beskrevet reiseopplegg for den norske kontingenten og kostnader knyttet til turen. I skrivende stund ser det ut til at NIV vil støtte deltakerne fra Norge med 1.000,- hver. Vi håper på å få innlosjert alle de norske på samme hotell. Husk på å meld dere på innen fristen!

Skråblikk på idrettshistorien:

Skihopperen Fortuna hadde lykken med seg!

Av ÅGE DALBY

Få idrettsutøvere har levd opp til navnet sitt på samme måte som skihopperen Wojciech Fortuna.

Den polske 19-åringen hadde aldri vunnet et internasjonalt renn - før han blåste ned OL-bakken i Sapporo i 1972 og vant hoppSPORTENS mest overraskende gullmedalje.

De sterkt variable forholdene i bakken gjorde konkurransen urettferdig. De fleste hopperne hadde store problemer med å kontrollere svevene sine. Storfavoritten Walter Steiner fra Sveits landet på 94 meter.

Slo favoritten med 17 meter

Så kom den ukjente polakken flaksende i vindkulene. Fortuna ble – rettere sagt – ”tatt av vinden” og ”blåst” bokstavelig talt i bunnen av unnarenet. Han landet på hele 111 meter – 17 meter lenger enn

Steiner. Publikum visste ikke hva de skulle tro, og rutinerte TV-kommentatorer slet med å forklare sensasjonen. Ikke alltid lett å være ekspert, når en ukjent hopper bakken ned!

Med et hopp på 107 meter var østtyskeren Manfred Wolf den eneste som kom i noenlunde kontakt med Fortuna i første omgang.

Andre hoppere i favorittgruppen – tsjekkosllovakene Jiri Raska, russeren Gary Napalkov og finnen Tauno Käykhö – ble alle slått med 12 meter. Ingolf Mork som var Norges OL-håp, ble slått med 23 meter av polakken i første omgang. Tidligere i sesongen hadde Mork vist sin klasse ved å vinne den tysk-østerrikske hoppuken.

I de vanskelige forholdene varierte også dommerkarakterene merkbart. Hopperne visste ikke om de skulle le eller gråte. Det meste var tilfeldig.

”Slo av 23,5 meter”

I andre omgang hadde bilmekanikeren fra Zakopane et uvant og ukjent forventningspress på seg. Unggutten som først ikke ble tatt ut på Polens OL-lag, skulle hoppe for gullmedaljen. Men han kunne naturligvis ikke ha samme porsjon flaks i to omganger på rad. Fortuna hoppet da også helt ordinært - slo av hele 23,5 meter, landet på 87,5 meter og fikk stilkarakterer på 16.

Takket være Fortunas fantastiske førstehopp lå presset fortsatt på konkurrentene.

Tre mann var heldig med vinden. Steiner hoppet 103 meter, østtyskeren Rainer Schmidt 101 meter og Käykhö 100 meter, og bingo-rennet ble historisk jevnt. Finnen var bare 0,7 poeng bak vinneren sammenlagt – uten å få medalje. Polakken vant med minste margin.

Sluttresultater: Gull: Fortuna (219,9 poeng), sølv Steiner (219,8), bronse Schmidt (219,3), nummer fire Käykhö (219,2).

Den norske innsatsen sto i stil med vindkulene: 15. Fridtjof Prydz, 28. Ingolf Mork, 34. Jo Inge Bjørnebye, 37. Bjørn Wirkola.

Ble drosjesjåfør

Fortuna som ble sjettemann i normalbakke, klarte aldri å følge opp seieren fra Sapporo. Han vant aldri et stort renn senere. I 1974 sikret han seg andreplassen under et renn i Zakopane – bak Henry Glass, men foran verdensmesteren Hans Georg Aschenbach.

To år senere var det slutt. Han klarte ikke å kvalifisere seg til det polske OL-laget i Innsbruck 1976 og la hoppukiene på hylla. I stedet etablerte Fortuna seg som drosjesjåfør.

Men OL-gullet kunne ingen ta fram ham. Fortuna hadde 18.plass som beste prestasjon i et internasjonalt renn før OL 1972. 6. mars i år fylte polakken 63 år.

Wojciech Fortunas fantastiske gjennombrudd ble ikke den siste polske hoppensasjonen. Nesten like overraskende var det at 19-årige Adam Malysz vant i Holmenkollen i 1996 og den tysk-østerrikske hoppuken i 2000/2001. Men Malysz ble en maktfaktor i mange år etterpå. Ikke minst gjennom fire VM-gull, tre OL-sølv og fire totaleire i World Cup.